15

Q. D. B. V.

RES SVEO-GOTTHICAS,

recensebunt

CONRADVS SAMVEL SCHVRZFLEISCH,

ET

IOANNES BERING,
Gryphisvv. Pomeranus,

In Auditorio Maiori,

XIX. KAL. SEXTIL.

CVM PRIVILEGIO SEREN. EL. SAXON.

Disputatio XV.

LIPSIAE, Apud NICOLAVM SCIPIONEM.
cIↃ IↃc XCIIX.

I.

SVeonum, et qvi iuxta hos eiusdem originis * ſub uno Martio regno colunt, Gothonum acta bellaqve referam, et qvibus artibus creverint utriqve ac floruerint, tum qvae diſciplina, qvae gloria domi militiaeqve fuerit, memorabo.

* *Svedi velut ſeptentrionis ſui Aborigines, et domeſtici imperii tenaces, a ſe Gothos Cimbrosqve effuderunt, Goldaſt. de reg. Boh. lib. 1. cap. 5. p. 7. Qvod ex Crantzii Svecia lib. 1. cap. 9. et annalibus Gothilandicis hauſit, unde conſtat, Svedos ſ. olim fere patriis ſedibus continuiſſe, Gothos autem longis a ſeptentrione itineribus profectos, vehementi et repentino impetu in Romani imperii fines penetraſſe. Hinc Paulus Iovius lib. 1. Hiſt. ſui temp. Gothiam affirmat Romanorum malo clariorem, qvam Svediam. Pulchre Crantzius, Svecia, inqvit, domi et vicinis in locis nomen praecelluit: foris autem et in longinqva militia, Gothorum gloriae ſublimioribus longe titulis inclaruit. Unam utriusqve gentis originem indicat David Chytraeus in Svec. p. 11. et ex eo Matth. Lungvvitzius de Geſt. Adolphi adventu in Germ. p. 25. Diſcedimus a Iodoco Ludovico Decio, qvi Gothis tribuit origines Sarmaticas, lib. 1. edit. Piſtorian. Multo rectius ſentit Ioannes Matthias a Sudetis in lib. de orig. Bohemorum, cui plurima debet Melchior Goldaſtus in commentar. de Boh. regn. Ioannes Ianus Svaning. olim Cimbros appellatos eſſe approbat, interv. 2. iudicum Cimbriae p. 11. Huic ſubſcribit Olaus VVormius in monumentis Runicis p. 28. Contra, qvam nos Danos Cimbrosqve a Gothis ſecernimus, licet non inficias eamus, utrosqve ab ultimis Germanorum eſſe oriundos, et finitimas ſaepe ſedes tenuiſſe. Plane ſicut Langobardi, et alii multi, origine ſunt Germani, et ſeparatum tamen a Gothis conſtituunt populum, ſeparatamqve gentem. Henricus Spelmannus, antiqvitus Getas Iutasqve dictos, aſſerit: nec diſſentit Io. Matth. a Sudetis, et utrosqve ſeqvitur Rutgerus Hermannides deſcri. Svec. p. 15. Conf. Io. Nic. Strelovius in Chron. Gothiland. A. 1633. ed. ac noviſſime Io. Loccenius in Antiq. Sveo-Goth. Iod.*

Lud. Decius etiam nominis huius ambitu Dacos Vandalosqve comprehendit, lib. cit. Sed is plus saepe, qvam decet, liberalis est. Ex Veteribus Gothicas res illustrarunt Iornandes, Episcopus Ravennas, qvem iure commendat Crantzius, Isidorus Hispalensis, cuius extat Chronicon Gothorum, cura Fr. Lindenbrogii evulgatum, Procopius Caesariensis, qvem laudat Decius. Nec nunc qvid addam de Paulo Orosio, Gvidone Ravennate, Flavio Blondo, et his ac horum similibus. Ex recentioribus nomino Ioannem Magnum, Vpsaliae Praesulem, qvi odio instauratae per Gustavum I. religionis se ex Svedia proripuit, secumqve Romam attulit praecipua Svedicarum rerum monumenta, Io. Loccenius Hist. Svec. lib. 6. p. 258. Lungvvitz. de Archiep. reg. Sved. p. 94. Is ob laudem historiae magno numero est, et in rebus ultimae antiqvitatis evolvendus cum delectu, praesertim cum Annii Berosum, et similes allegat. Fratrem habuit Olaum Magnum, et eruditione secundum sibi, et, qvod Augustini Mascardi iudicium est, incerta saepe ac fidem excedentia pro certis affirmantem. Opus alioqvin satis forma et stylo luculentum est, atqve superiori seculo editum Romae, et nuper Anno 1617. novo redditum prelo: Olai Magni breviarium altera vice Lugduni Batavorum A. 1652. sat nitidis excusum typis est.

II. Horum ab ultimis, qvoad respicere possum, temporibus, magna virtutis * prudentiaeqve opinio, ac prope incredibilis augendi imperii cura fuit. Otium, qvod corrumpere animos solet, exosi, virorum implere munus, et facere imperia, et evertere optaverunt. **

* *Testis est Isidorus in Chron. Gothorum, Gothos tantam rei bellicae famam adeptos, ut vitaverit Alexander, pertimuerit Pyrrhus, exhorruerit Caesar. Iornandes de rebus Geticis p. 86. comprobat, sapientiae studiis vicisse omnes barbaros, et cultu plane Graecorum similes fuisse: qvod adeo documento est, manu perinde ac ingenio valuisse, et praesentes ad pericula animos et egregia consilia attulisse. Inprimis veterum sermone celebrantur carmina Gothica, qvorum meminit dicto loco Iornandes, et literis Runicis composita recitant rerum septentrionalium scriptores, Saxo Sialandicus (vulgo Grammaticus) et Olaus Magnus, ac post hos Olaus VVormius in monum. Runic. Matthaeus Lungvv. de reg. Sved. Sed reperias apud hos, qvod de-*

desideres ad argumenta historiae certae. Non secus, atqve apud Germanos, qvos multi fictis laudibus onerant, cum veris acqviescere debuissent. Nec vero praeteriturimus, Svedos etiam qvandoqve sedibus suis egressos, regnum apud exteros condidisse, ac Svevorum nomine venisse aevo Iornandis, qvi p. 125. de rebus Geticis commemorat, Ricearium Svevorum (id est, Svedorum) regem, Theodorici Gothorum regis cognatum, et ut plane loqvar, ab una stirpe et gente oriundum fuisse. Assentiuntur ex doctis Reinerus Reineccius, Franciscus Gvillimannus, Ioannes Stumpfius, viri insignis iudicii atqve accurationis: eumqve his ferme omnes rerum Svevicarum conditores, Peterm. Etterlinus, Felix Faber, et Martinus Crusius.

** *Id liqvet ex tot migrationibus Ostro- et Westrogotthorum, sive ut alii scribunt, Wisegotthorum, qvae nomina perperam interpretatur Gotfridus Viterb. Chron. part. XVI. At eo melius Monachus Nuss. in M. Chron. Belg. p. 11.*

III. Romanorum iidem saepe, si vetustissimos repeto, amici, interdum hostes, Germanorum fratres et propinqvi, * ex Scandinavia, ** velut communi gentium nostrarum sede, exiverunt.

* *Hoc non ambigua fide traditur, et vel ipsius Gustavi Magni confessione sustinetur, qvi A. huius seculi supra millesimum sexcentesimum septimo et vigesimo, 12. Nov. Germanis, qvi tunc inter retinendae religionis spem, et amittendae metum versabantur, copiam faciebat redeundi ad pristinas antiqvasqve sedes, et communi Svedorum Gothorumqve utendi iure. Ac has, credo, literas innuit doctissimus Goldastus, dum Germanos ad repetenda Aboriginum loca a Gustavo Adolpho invitatos accitosqve, ex dignitate veteris memoriae scribit lib. 2. cap. 5. de Boh. reg. Praeclare in hanc rem Crantzius retulit, Gothos Cimbrosqve de* magnae Germaniae *finibus, qvasi examina, egressos fuisse, lib. 1. Svec. cap. 1. Multis ante Crantzium seculis Iornandes, sive ut alii signant, Iordanes literis mandavit, Scantziam (qvam nos Scandicam, seu paulum producto nomine Scandinaviam appellamus) qvasi officinam gentium, aut, ut idem loqvitur, velut vaginam nationum ab se emisisse Gothos, de reb. Get. p. 38. cuius situs pingitur apud Strabon. rer. Geog. p. 327. et Ptolemaeum in Germania magna,*

tab. IV. et Schonland. tab. XII. inde exiisse in Scythiam produnt: Iodocus VVillichius in Chron. Tac. Germ. p. 416. Qvod recordari debuisset Monachus Nussiensis, qvi ignarato migrationis discrimine, Scandiam Scythiae insulam vocat, M. Chr. Belg. p. 11. Longe aliud cognoscere licebat ex Iornande, sec. VI. Scriptore. Albertus Crantzius nimius animi est, cum negat, in Scythiam discessisse, qvod tamen ait Iornandes. Qvanqvam commoda forte interpretatione iuvari posset Monachus Nussiensis, si Scythia non qvaevis, sed Gothica, sive Tevtonica, intelligatur. Eo conf. Rodericus Sanctius et reliqvi scriptores Hispaniae illustratae, qvi erudite et diligenter admodum investigant res Gothicas, accepta VVestrogotthicae migrationis occasione. Sed revertamur ad Germaniam magnam, longe porrectam ultra Albim, et Gothorum Svedorumqve fines olim complexam, qvod ex Plinio Tacitoqve evincere in proclivi est. Vid. Petrus Bertius com. rer. Germ. lib. 1. p. 179. Nic. Reusnerus de Vrb. Imp. p. 8. Vt recte iuxta et eleganter Augustus Buchnerus Svedos in Tevtonicae originis partem, et unius lingvae commercium asciscat. Orat. Paneg. II. ob Victor. Lips. De Origine reddidimus paulo ante: consentiuntqve in Tacitum animadversores, Scythas Europaeos (id est, Gothos Svedosqve) a Germanis non esse excludendos. Iod. VVillich. lib. supra cit. Qvod ad eadem lingvae elementa, communemqve sermonis contextum pertinet, graviter affirmat Rodericus Toletanus, Tevtoniam, Svediamqve unam habere lingvam, idiomatibus tantum distinctam. Consentit Procopius, scriptor Iustiniani aeqvalis, et perspectae gravitatis fideiqve, lib. 1 Vandal. Nempe adeo una opera et Tevtonum laudes, et tot Svedorum Gothorumqve triumphos enumeramus. De terrarum, in qvibus consederunt, ambitu addendum censeo, aliis finibus olim, aliis nunc descriptam discretamqve Germaniam esse. Dehinc multum diversi existimari oportere, iisdem Germaniae Magnae limitibus includi, et eodem imperio regi. Nam extra controversiam est, in veteri Germania magna diversas a ceteris Gothorum Svedorumqve respublicas fuisse. Propterea Svedi nec a Romanis, nec a Romano-Francis Tevtonicisqve Imperatoribus unqvam redacti sunt ad unius imperii leges. Augustus, circumvecta ad Cimbrorum promotorium classe, non occupati, sed navigati saltem Oceani famam accepit. Vid. post Plinium Petrus Bertius lib. p. 89. Carolus M. in finibus Cimbrorum Danorumqve haesit, ad Svedos non pervenit. Si-

ve

ve propter inopiam rei navalis, sive ob metum Nordmannorum, ferocissimae, et facile ad arma irritandae gentis, cuius et robur et portio Svedi erant, autore Adamo Bremense H. E. lib. II. cap. IX. Qvin et hac notione aliqvando distingvuntur Svedi a Danis, ut colligo ex Alb. Abb. Stad. ad A. 948. Simul et hinc ostendo, Daniam Ottoni M. factam esse vectigalem, non Svediam. Andreas Severinus Velleius in Not. ad Bremensem lib. 1. cap. 48. non Danos Aborigines, sed Frisiae Nordmannos, qvi ad faciendam piraticam enavigaverant, isto loco cupit denotatos. Sed ea interpretatio manifesta falsi est, et vel ex solo Abbate nostro eius contrarium indicatur, Loqvitur enim Abbas tam evidenter, ut vel taedium moveat aliena explicatio Velleii. Haroldus, inqvit, Ottoni subiicitur, regnumqve ab eo suscipiens, Christianitatem in Dania recipere spopondit, et ut Otto S. Blasianus cap. 28. tradit, sub homine, qvod hodie homagium dicunt. conf. Abb. A. 1163. Atqvi Haraldus non Frisiae regulus, sed Daniae Rex erat: praeterea regnum suscipiebat ab Ottone, suscipiebat autem parendi, id est, tributaria ac postea beneficiaria lege. Qvod de Svedia nullo probari exemplo, nulla asseri ratione potest. Ea ex causa Gustavus M. permoleste tulit, sibi in literis a Caesare Ferdinando II. redditis asscribi titulum nostri Principis, *eo qvod in se ac Svediam Caesares nil iuris, nil imperii haberent: qvandoqvidem a Deo summae rerum impositus esset, nec ab alio penderet, praeter Deum. Verba in hanc formam concepta sunt.* Derenthalben dann wir auch die Schreiben der Kays. May. in welchen / und deren Vberschrifft / J. May. Vns. (unsern Fürsten) genennet / und gleichsam / als wann wir Ihme mit Vnterthenigkeit verpflichtet weren / angeredet / neulicher Zeit in keine Wege haben annehmen / oder zulassen können / sintemahl wir auch nicht einen Erdschollen oder Fusses breit von der Kays. May. besitzen / sondern was wir in unserm Reich inn haben / das haben wir alles GOtt / und dem Schwerd / und unser gerechtester Sach / durch die bishero mit Göttlicher Gnad geführte Krieg / und erhaltene Victorien zuzuschreiben: *Epist. 13. Octob. A. 1630. Stralsundio ad Senatum Electorum missa. Significanter scriptum* was wir in unserm: *nam longe aliter comparatum est cum principatibus ac ditionibus in ambitu imperii Germanici sitis, de qvibus publica pacis Osnabrugensis formula cautum est. Instrum. pac. art. 10. §. Tertio imperator. Summatim, Caroli. M. Ottonisqve M. expeditionum limes mare*

Bal-

Balthicum fuit: ulterius nulla nostrorum arma proferri potuerunt. Plinius lib. 2. cap. 13. suo tempore magnitudinem Scandinaviae tantam esse scribit, ut nondum penitus explorata fuerit. Solinus cap. 29. assentitur. Non capio hic, quod Rutgerus Hermannides allegat, qvi Solino contra Solinum ascripsit contrariam opinionem, descript. Svec. p. 11. et 12. Multo rectius Io. Magnus praefat. Hist. cap. 1. reddidit de Solini mente. Eidem et Balthiae cognomen inditum fuisse, affirmant veteres, et ita forte constat origo Germaniae Cis-Balthianae.

IV. Qvanqvam auctores habeo, in Gothilandia * consedisse paulum, et inde, ut ausu impetuqve prompti erant, egressos, rupisse imperii limites, et cohortes legionesqve suas deduxisse fere per universum orbem terrarum. Sed haec atqve talia iactantur in vulgus, et nullum nisi a scribendi audacia subsidium habent. Haud enim est, ut credam, tam exiguam spatio insulam capere potuisse tantam gentem, in cuius nomen atqve imperium tot terrae gentesqve coaluerunt.

* *Notat Upsalensis Praesul Volaterranum, qvod ex Ablabio, qvi fidelissime res Gothicas composuit, cuiusqve historiae multum tulit acceptum Iornandes, eruat huius sententiae rationes, ut qvae ludibrium apud suos, contemptum apud exteros mereatur. Qvum non qvidem rationes in promptu sint, cur negetur, inditum Gothilandiae, sive ut* Saxo *Staland. scripsit, Gutlandiae a Gothis nomen, digresso prius in vicino populo, qvam ad longinqva proficisceretur, Crantzius lib. 1.* Svec. *cap. 3. rationes vero magno contra numero afferri possint, cur negari penitus debeat, Gothilandiam, qvam Gothiscantziam exuit Praesul Ravennas, tam ab stirpe sua diffusum Gothorum genus perangustis suis finibus neqvicqvam continuisse. Eo vid. Iornand. de reb. Get. p. 83. Crantzius in Hist.* Svec. *lib. 1. cap. 2. Ioannes Magnus lib. 1. cap. 7. Goth.* Sveo*numqve Hist. conf. Rodericus Toletanus, Rodericus* Sanctius*: ex nostris, licet decoro historico dispar, Matthaeus Lungvvitzius. Piget hic recensere controversias veteres de Gothilandiae iure, qvod dudum* Svedi *Danicique Scriptores retulerunt in suos annales. Adiacet Ostrogotthiae litoribus, ut situs et tabulae monstrant: Ostrogotthia autem in Svedorum ditione est, et hinc pro Ostrogotthiae accessione habent* Sveones, *et supe-*

ſuperiori tempore recuperatam poſſident denuo. Conf. Io. Loccenius Sved. *p. 238. 244. Inprimis Olaus Magnus ſept. Hiſtor. epiſt. l. 2. cap. 22. et lib. 17. cap. 1. Rutgerus Hermannides de ſcript.* Sved. *p. 417. Sed non refert noſtra, ut haec et horum ſimilia diſceptemus.*

V. Haud mediocriter hic ſoliciti ſunt multi, et ſimul intenti in tot ſuſceptarum migrationum cauſas; praecipue perqvirendum exiſtimant, qvid fuerit, qvod olim has gentes accenderet ad tam longinqva itinera, et tot ac tam impeditas difficilesqve vias ineundas. Ego, ſi qvod in animo eſt, referre ingredior, perſvaſum habeo, inſignem qvendam et ferme qvieſcendi neſcium vigorem, * qvo duce atqve inſtinctore nil factu arduum, aut invium erat, excitaſſe hos mentibus impetus et ſtudium migrandi. Hinc et ultionis ** ſaepe amor, et oſtendendae apud exteros virtutis *** cupido animos inceſſerunt. Forte etiam qvandoqve tenuis res **** et neceſſitas, et familiarum multis modis diffuſarum auctarumqve incrementa ***** effecerunt, ut recederent ab ſuis finibus, et alienos occuparent, alienarum opum cauſa.

* *Ineſt qvaedam in animis Septentrionalium vis, qva cientur ipſi, ut qvietem atqve otium non ferant, ſed concitentur facile et gaudeant motu; exemplo ſunt Vandali, Heruli, Langobardi,* Svevi, *Cimbri, et qvi Septentrionem colunt omnes, inprimis Gothi Sveonesqve ex* Scandia *et Germania magna, qvam ſic notione hiſtorica dicimus, effuſi. Nec ſemel, et ingenue Ioannes Magnus affirmat, Gothos* bellico ardore *concitatos, terras reliqviſſe vacuas, et proceſſiſſe in* S*cytharum regiones. H. l. 1. cap. 22. Cuius rei cauſas naturales docte eruit Medicus Haſnienſis Th. Bartholinus.*

** *Paulus Iov. H. lib. 1. p. mih. 2. recenſet, Gothos totius orbis iniurias ulciſci velle viſos eſſe. Io. Magnus Hiſt. l. 1. cap. 14. inter praecipuas Gothicae migrationis cauſas refert vindictam hoſtium.*

*** *Iterum multa aſſeveratione tradit Io. Magnus, Gothos, qvantum viribus poſſent, experiri voluiſſe, ibidem. Pereleganter ſcribit Erycius Puteanus, oſtendiſſe Gothos, rerum dominos poſſe debellari, Hiſt. Inſubr.*

ſubr. lib.1. p. mih.8. Et licet colligere ex Iornande, tantum tribuiſſe bellicae gloriae, ut Deum bellorum apud ſe genitum dicerent, de reb.Get. p. 86.

**** *Qvod minime ducimus Gothis crimini dandum, multo minus Gothiae Aboriginum patriae imputandum, cuius inopiam allegant multi ex cauſa naturalis regni huius ſterilitatis, qvod recte refellit Io. Magnus allegato loco. Nec tamen diffitebor, Gothos ab ſuis Aboriginibus egreſſos eo rediiſſe paupertatis, ut prope victus cultusqve defecerit, qvod confirmare in numerato eſt ex Iornand. de reb. Get. pag. 138. collat. cum 167.*

***** *Subſcribit ſententiae Olaus M. in ep. dedicat. hiſtoriae Ioannis fratris ad Ericum electum Svediae et Gothiae regem, qvum prodit, Gothos nimium auctos, ſeu qvo ipſe utitur ſtylo, ob nimiam multiplicationem, novas ſedes qvaeſituram ſobolem emiſiſſe. Eratqve id priſci moris, et gloriae plenum cum apud Graecos, tum apud alios qvosvis populos. Dionyſ. Halicarnaſſ. I. cap.16. Simile exemplum habet Iuſtinus XXXIV. IV. 1. conf. G.Hornius H. imp.p.35.*

VI. Poſtea vero, qvam migraverunt noſtri, et varium nomen, * et fortunam ſaepe diverſam ** ſortitos accepimus. Sed erigebat fortitudo animos, et manu alioqvi promptos magis acuebat, nec tam opes ſemper et regna, qvam expeditionum gloria in oculis erat. Sveones induſtriam exercere domi, et procreare Coloniis ſobolem contenti, Aboriginum ſedes imperiumqve tuebantur. *** Gothi apud exteros pugnare avidi, ſedibus exciti ſuis armorum auſpicia ſeqvebantur. **** Rugorum Venedorumqve campos brevi tempore inſederunt. ***** Inde longius profecti Scythiam ****** cultu vacuam, et coelo ſituqve aſperam adierunt, nil divitias, propter qvas ſui ſubinde obliviſcerentur mortales, nil pingve Pomeraniae Sarmatiaeqve ſolum, qvod deiicere vigentes ſpiritus, et langvorem conciliare animis poterat, aeſtimantes. Vnum tandem inter tot pericula labo-

laboresqve maximos praesenti gentis fortunae sufficiebat, occupasse Maeotidis paludes. *******

* *Nunc Getas, nunc Gepidas, suscepta migratione, vocatos memini. De illis vid. Iornandes, Crantzius, Io. Matthias a Sudetis praedictis locis: de his Io. Magnus Hist. 1. cap. 15. qvos qvi numerant in Slavis, et horum parte, Valachis, ii neqve origines, neqve migrationes gentium recte sciunt, et si sciunt, haud vere interpretantur. Vid. Iornandes de reb. Get. p. 98. Nihilo secius existimo de vocabulo Scytharum, qvod non attulerunt Gothi, sed acceperunt. At hoc vid. infra. Sed et saepe variavit usus pronunciandi Gothorum nominis, tametsi idem genus erat et origo communis. Memorat Carolus Sigonius lib.1. de imp. occid. pag. 12. et, qvod opinor, ex eo Petrus Bertius com. rer. Germ. p. 71. Vittungos, seu VVisegotthos, et qvi ex horum posteritate oriundi erant, Grutungos et Tervingos: de Ostrogotthis late tradit Io. Matthias a Sudetis, confirmatqve Io. Magnus, paulum mutato nomine popularibus suis dici Ostrogetas, qvos iam olim Ostrogetas nuncupatos esse, gravissime perhibet Ravennatium Praesul. Eorum, qvatenus in Italia sedes fixerant, a Theoderico ad Teiam usqve reges enumerat Carolus Sigonius lib. XVI. XVII. XVIII. XIX. de Imp. Occid.*

** *Refert Io. Magnus lib. 1. cap. 15. cum mari ventisqve luctandum fuisse: et eiusd. lib. cap. 20. Gepidas, qvum horum ab illis facta discessio esset, Scythis Venedisqve (ipse Vandalos errore Crantziano vocat) accessisse, cumqve his in Gothorum exitium conspirasse. Crantzius supra alleg. et ex eo Lungvvitz descript. Reg. Sved. Simul observo esse, qvi existiment, prae metu civilis belli migravisse Gothos, communi tunc Gothorum Sveonumqve republica, Io. Magnus l. 1. Hist. cap. 14. coll. c. praefat. cap. 2. l. 6. cap. 20.*

*** *Distingvendi hic sunt Gothorum intra, et extra Gothiam reges, seu indigenae (alii cum Ioanne Gotho internos nuncupant) et ex indigenis egressi. Non applaudimus VVolfgango Lazio, qvi horum in illos imperium asserit, cum discreta suis finibus et diversa Gothorum imperia, factis migrationibus, extiterint. Vid. eo Alfonsus a Carthagena, VVisegothicarum rerum scriptor industrius, cum qvo confer. Io. Magnus.*

**** *Prodidit Crantzius, Rugiam Pomeraniamqve, imo et Poloniam Magnapolimqve occupasse, et aliqvandiu habuisse in sua potestate, lib. 1. cap. 5. Et hunc, ut alias solet, seqvitur Io. Magnus l. 1. cap. 15. uterqve, et id nunc laudo, institerunt vestigiis Iornandis, de rebus Get. p. 85. Vlmerungos appellantis, qvos Pomeraniae Rugiaeqve ambitus designat.*

***** *Iornand. allegato loco. Vnde liceat colligere, Gothos non esse origine Scythas, nec Scythiam a Gothis tulisse nomen, sed Gothos illud a victis pulsisqve Scythis duxisse prisco illo aevo. Add. Alb. Crantz. et Io. Magnus lib. 1. cap. 27. VVillich. in Tacit. p. 416. Io. Aventinus lib. 2. Annal. Boi. Getae sunt, inqvit, qvos Germano sermone Gothos, communi vocabulo Scythas appellare solent. Errat Christ. Adolf. Thuldenus ad Annos 1653. dum tradit, Gothos Scytharum Getarumqve nomina usurpasse. Qvanqvam non ausim dissimulare hic, Iornandem atqve Aventinum legendos pariter et iudicandos esse. Damus enim, Gothos appellari solitos nomine Scytharum: damus insuper, Getas vocatos esse, prodito a Probo et Dexippo, qvos scutus Iornandes est, exemplo: sed tantum abest, ut demus, omnes Getas Scythasqve appellandos esse Gothos, ut qvoqve id diserte negemus. Et hoc est caussa, qua arguat Iornandem Antonius Bonfinius Dec. I. lib. 2. p. 38. qvod omnia Scytharum gesta ascripserit suis Gothis. Confer. Hermannus Conringius de Orig. iur. Germ. cap. 4. Sed et recordari hic subit, Scytharum nomen qvandoqve ludibrii caussa, et ad denotandum contemptum Gothis attributum fuisse, apud Ioannem Magnum lib. VI. cap. 12. Perinde ut cum nomine Getarum factum esse constat, Iornandes de reb. Get. p. 98. Alioqvi observamus, Scythas arcu valuisse olim, nec desunt, qui ab egregia emittendarum sagittarum peritia dictos putent. Non secus atqve per Cimbros qvondam pugnatores, per Sicambros victoriae gratia dimicantes denotari solitos scimus.*

****** *Io. Magnus lib. 1. cap. 22. Et in eam rem extare carmina Gothica, fidem facit ex vetustissimo Gothorum historico (Ablavio?) Iornandes, simul memorat, Gothos velut victores ad extremam Scythiae partem contendisse. Sed qvid de carminibus sive Gothicis, sive Runicis, et qvorum tam illustris ac pervagata fama est, obeliscis, pyramidibus ac lapidibus Septentrionalium sentiamus, hic iam dicere non*

va-

vacat. Saltem merito suo hic et infra notamus Philippum Cluverium, virum saepe intempestive audacem, apud qvem adeo non est momentum huiusmodi carminum, ut respuat qvoqve in solidum omne, qvod proditum est de migratione Gothorum ex Scandinavia. Vnde et ab insignis iudicii viro, Hermanno Conringio, castigatur de Or. Iur. Germ. cap. 5. de Statu Helmstad p. 65.

VII. Exacto ita per has migrationes tempore, velut ad perdendos imperii Romani fines, ruere in bellum, idemqve immanissimum, coeperunt. Primo Graeciam, et ditiones finitimas, * tum Pannoniam ** aggressi, rupto limite praesidia Romanorum disturbarunt, et hinc in Thraciam *** conversi, validissimas Valentis legiones oppresserunt. Iam via in Italiam **** facta erat, caputqve rerum trepidabat, si non diripere modo, sed dominari etiam statuissent. Verso igitur itinere, in Galliam pergunt, et inde in Hispaniam ***** exeunt, Celtiberorum futuri necatores.

* *Non negligit recensere Eutropius, qvi praeter Graeciam commemorat Macedoniam, Pontum, Asiam a Gothis devastatam, p. mih. 335. Assentitur Trebellius Pollio, et de Graecia idem repetit Iornandes de regnor. success. Sed qvoqve iam dixi, ante foedere magno, ad qvod, ut scribit Eutropius, omnis barbaria se commoverat, accesserunt. Confer. Eusebius, Orosius, Io. Magnus lib. 6. cap. 13. Illud vulgo dicitur Marcomannicum, a Marcomannis initi foederis autoribus, in cuius partem venisse Gothos, facile colligimus ex argumentis Historiae augustae veteris, qvam prodiderunt Dio, et qvi excerpta eius dedit Xiphilinus, postqve hos Iulius Capitolinus, scriptor praecipue diligens, et nuper a Claud. Salmasio egregie illustratus, Eutropius, qvantum styli negligens, tantum a compendio laudandus, Ammianus Marcellinus, licet nullo dictionis cultu, tamen gravis et verax, Iornandes, Gothus ipse, et rerum Gothicarum gnaviter intelligens, et pro captu aevi, barbarie migrantium populorum foedati, adeptus industriae laudem. Sed qvis omnes in tam exiguo spatio complectatur?*

** *Vnus hic sufficiat Io. Matthias a Sudetis in Dissertatione de*

orig.

orig. Bob. qvi et patrias exterasqve origines pulchre ibi et cum eximio delectu investigat.

*** Nominamus Iornandem de reb. Get. p. 107. Paulum Diaconum, qvi comprobat, Romanos ne primum qvidem impetum Gothorum sustinuisse, p. m. 384. Confer. Euseb. in Chron. p. 187. et Orosius lib. 7. p. 597. qvi bellum lacrymabile ex parte Romanorum vocant: causa belli traditur penuria, autoribus, qvos modo laudavimus, Iornande, Eusebio, et Adone Viennense in Chron. p. 146. Asserit Ol. Magn. epit. lib. 2. cap. 23. Gothos hos, qvi foris militassent, Vrsae imaginem in signis intextam gestavisse, eoqve indicio, bellatricem Gothiam, et viris armisqve validam ostendere voluisse.

**** Thraciam Daciamqve obtinuisse, satis fuit. Conf. Iornand. p. 107. Ab hoc tempore Romanorum foederati, Regibus Fridigerno et Athanarico, mortuis ipsi cum Martio populo, pacis se aetate coluerunt, p. 108. donec Alaricus Italiam non dominatus, sed praedae causa ingrederetur, pag. 110. Thomas Bozius dum agnoscit antiqua haec Reipublicae Romanae vulnera, simul aestimat Gothorum moderationem, ut qvi aris templisqve pepercissent, et in bello etiam belli iuris observantes fuissent: De Ital. stat. p. 222. et d. l. Iornandes, Socrates lib. 9. cap. 9. Conf. Paulus Orosius lib. 7. cap. 39. et August. de C. D. in eandem sententiam: nec dubitat porro Bozius confirmare, plus sangvinis bello civili Caesaris, et Sullae, qvam Gothico profusum esse, p. 358. lib. alleg. Atqve id hausit ex Paulo Diacono, qvi refert qvidem, subiecto aedibus igne fortasse Romam, sed Iornandes p. 110. nil de incendio memorat, forte qvia leve, et ut Diaconus tradit, aliqvarum aedium incendium fuit. Sed multum id differre ab incendio Iulii Caesaris constat, ib. p. 356. Nec tamen idem omnium Gothicorum regum ingenium fuit. Successor enim Alarici Ataulphus, de qvo est apud Iornand. pag. 56. obliterare prorsus Romanum nomen, et pro Romania Gothiam appellare, animum induxit, Oros. l. 7. c. 43.

***** Velut digito monstramus repetitam Gothorum migrationem, qva Hispaniam, eiectis inde Vandalis, impleverunt, Machiav. lib. de migrat. pop. Io. Matth. a Sudetis, et cuius nunc praecipue testimonium valet, Paulus Diaconus, qvi ascensis Pyrenaeis iugis, Hispanias invasisse, affirmat, p. mih. 363. Praecipue videatur Isidorus Hispalens. in Chron. VVi-

sc-

segot. Comprobat Iornandes p. 114. de reb. Get. Gothos adeo saevisse in Vandalos, ut, si fortuna coeptis affuisset, prorsus apparuerit, ipsos in Africam persequi voluisse.

VIII. Refert noſtra hic, ut explicemus numerum modumqve expeditionum a Gothis ſuſceptarum, earum maxime, qvas fama et fortuna inſigniores fecerunt. Primus, a qvo auſpicati hiſtoriam ſumus, ad Viſtulam * exitus, orientales occidentalesqve Gothos armorum atqve itineris ſocietate copulavit. Ab eo tempore et amplior rerum gerendarum occaſio, et multo maior migrandi ardor fuit. ** Viſtulae ambitum emenſis, Danubius *** reſtabat, dignum novi belli praemium, propter qvod tam longos terrarum tractus, regionesqve maxime diſſitas peragraſſent. Qvo rerum ſtatu vix erat, qvi Gothorum impetum ſuſtineret, qvum vel iam in ipſo imperii Romani aditu pugnaturi ſtarent, Caeſaresqve **** rerum dominos adorirentur armis, qvi cum et perhorreſcerent adventum, et clades ominarentur ſibi, donis foederibusqve Martium a Septentrione populum placaverunt. Si tamen reſiſterent hi, et ad reprimendam tranſiti limitis audaciam, contererent pugnas, Gothi ira doloreqve excitati, et velut ulturi iniurias, ***** neqve magis copiis, qvam animis aucti dimicarunt. Si ferro feciſſent iter, non caſu, ſed conſilio alii in alias terras proceſſerunt, qvidam ſedes occiduas, ceteri, qvas monſtrat oriens, elegerunt. ****** Sveones interea ut dignitatem ſervabant domi, ita per Gothos, velut propagines ſuae ſtirpis, famam atqve decus longe maximum ad exteros protulerunt.

* *Unum olim apud Gothos antiqvitatis genus, Gothica carmina, Ablabio Iornandiqve celebrata, et temere a Ph. Cluverio vocata in dubium, memorant inſignem hunc egreſſum, provocantqve ad ea indigenae et exteri, conſentiunt ſcriptores antiqvi, accedunt veteres de-*

ſcri-

ſcriptiones locorum : et ſi vel maxime hiſtoria non attingit ſpatium hoc, nec ad vetuſtiſſima retro Gothorum carmina facile aſcendit. ſuppetunt tamen argumenta alia, ex comparatione operum priſcique Gothici moris eruenda. Vt iſto audacior ſit Antonius Bonfinius, qvi rer. Vng. Decad. 1. lib. 2. aſſerit, Iornandem undiqve, ut ipſe ait, mendicare coniecturas veriſimiles in honorem patriae gentis, negatqve inſuper ex Scandia egreſſos eſſe Gothos, p. 33. et 35. Edit. Baſil. Vid. Olaus Magnus, elegans rerum Septentrionalium Scriptor, et, qvanqvam Auguſtino Maſcardo diſſentiente, Conringio impenſe laudatus de ſit. Helmſtad. p. 6. Qvod ſaepe evenire uſu, neminem fugit, et tale qvid in hiſtoria Germanica oſtendere, in expedito eſt. Conſtatqve hoc de priſcis Germanorum Bardis, teſte Amm. Marcellino lib. XV. collat. cum Tac. de mor. German. et de vetuſtiſſimis Celtis ex Athenaei lib. 6. Rein. Reineccio ad Henr. Rantzov. in ſcript. Sub. Stadenſ. Non hic poſſum, qvin exclamem, cum Ioanne M. lib. 6. hiſt. cap. 11. Si Gothis aeqve doctus ſcriptor accidiſſet, qvemadmodum Romanis, multa utiqve aliter de ſua gente tradidiſſet, *atqvi hactenus Romani, qvi multa tradiderunt infra laudem Gothicae gentis. Interea vid. Conring. in allegato libro de ſitu Helmſtadii, percurioſe conſcripto, p. 2. Atqvi et hic diſcedo ab iis, qvi Germaniae magnae praecipuam partem, unde Gothi exiverunt, a non Germanis antiqvitus habitatam credunt.*

** *Nempe Gothi, qvotqvot emigraverunt, nec ſtabiles ſedes, nec eadem potentiae ſuae domicilia habuerunt. Contra, qvam cum indigenis comparatum fuit, qvorum et fixa et antiqva regia fuit SCARA, Ol. Magn. lib. 2. cap. 18. Confer. Andr. Sev. Velleius ad Adamum Bremenſ. H. E. lib. 1. cap. 50. qvi exemplo Adami de reg. Dan. Scaranen extulit. Sed noſtri illi modo cis Balthiam, ut cum medio aevo loqvi liceat, modo cis Viadrum, Viſtulamqve et Danubium conſtiterunt : modo a Donaſtro (ita Iornandes Boryſthenem vocat) ad Tanaim, modo ultra progreſſi, in Romani imperii provincias irruperunt. In Chaucorum pariter et Hermundurorum veniſſe terras, indicia extant: de illis probat Conring. de ſitu Helmſtad. p. 57. De his, poſt VVolfgangum Lazium, celebrem alioqvi magis, qvam veracem veterum migrationum ſcriptorem, Rutgerus Hermannides deſcript. Svec. p. 16. Vt*

recte

recte dixerit Augustissimus Imp. Carolus V. OMNEM FERME EVROPAE NOBILITATEM EX SCANDIA GOTHIAQVE DERIVARI. Cuius sententiae, licet paulo aliis verbis conceptae, meminit Rutg. Hermannides p. 416. Propter hanc causam Iornandes Gothici sangvinis Nobilitatem significanter expressit, de reb. Get. p. 126.

*** *Si qvaeras, cur Danubium traiecerint, existimabo, Romanorum, qvi stipendia subtraxerant, avaritia inductos fuisse. Ant. Bonf. Dec. I. lib. II. p. 35. Sin qvaerere pertendas, ubi traiecto fluvio aliqvantum subsiterint, cum Iornande Moesiam et Thraciam nominabo, de reb. Get. p. 95. Etiam propter Hunnorum impetum transisse, tradit Paulus Orosius lib. 7. cap. 33. Atqve hinc accepit Antonius Bonfinius occasionem sic laudandi Hunnos, ut plurimum detrahat Gothis. Sed qvi Iornandem evolverit, de rebus Get. p. 136. et 112. edit. Lindenbrog. credo, concedet, Hunnos in comparatione Gothorum inglorios, et meticulosos fuisse. Sed interim dabo, fortunam, ut versabilis in bello est, obstitisse qvandoqve Gothis, ut revera imperante Valente principio obstitit; non tamen committam, ut propterea aliqvid Gothorum gloriae praeter meritum decedat. Qvin et Hunni forsan Gothos Gothorum opera superarunt: qvandoqvidem constat, Ostrogotthos aliqvandiu paruisse Hunnis: Iornand. de reb. Get. p. 114. Contra VVestrogotthi semper sui similes, nec foedere unqvam, neqve obseqvio devinciri Hunnis volebant. Io. Magnus lib. 6. cap. 28. Et si fortasse superari fortuna poterant, animos tamen despondere non poterant, lib. eod. cap. 17. Inde apparet ambitio Romanorum, praesertim Constantinopolitanorum, qvi GOTHICI titulum sibi per manus tradiderunt, si vel maxime nec vidissent Gothos, nec vicissent. Qvod confirmabo ex Manuelis Imp. Constantinop. edicto, ex Graeco in Latinum converso ad hunc modum. Manuel in Christo fidelis Rex, porphyrogennetus (purpurigena) Romanorum Imperator, pietate praestantissimus, semper venerandus, Augustus, Isauricus, Ciliciius, Armeniacus, Dalmaticus, Vngricus, Bosnuticus, Crabaticus, Lazicus, Ibericus, Bulgaricus, Servicus, Zecchicus, Chazaricus, GOTHICVS, qvi gubernatur ab Deo, heres Coronae Magni Constantini, et animo colens omnia iura ipsius. Conf. Ioach. Camerar. ad Niceph. Constantinop. p. 230.*

**** *Vid. Chronica Guthilandorum a Strelovio edita, sed de qvibus notare operae pretium est, pleraqve nomina allegari perperam, qvaedam inseri nullo exploratae historiae argumento. Conf. praecipue scriptores vergentis mediiqve aevi, et post hos, recentiores; ex indigenis Io. Magnus, inter exteros Ant. Bonfinius iam saepe nominatus. Inprimis hic memorandus Theodericus est, qvi, qvod alii Gothorum Reges destinaverant, implevit demum, et Gothos Romanosqve coniunxit sub uno capite, sub uno iure. Extat eius numus cupreus in hanc rem cum inscriptione, D. N. regni eius Gotho-Romani documentum. Conf. Iornand. de reb. Get. p. 141. Effigiem cerno insigniter Capillati argumentum, qvo forsan refero qvod Iornand. prodidit, Diceneum Gothis* Capillatorum *cognomen fecisse.*

***** *Sive ob vivax ingenium, qvod laudat Iornand. p. 99. sive qvod otium displiceret, ut iam praediximus, sive qvod regere, qvam regi mallent: de VVestrogotthis id supra traditum, et de Ostrogotthis monet Iornand. p. 129. sive qvod fastum vicinarum gentium ferre non possent. Hinc veluti Symbola ipsorum fuit, NORVNT GOTHI CONFLIGERE CVM SVPERBIS: ap. eund. p. 117. Vltionis saepe tanta vehementia fuisse proditur, ut velut insperatum fulmen ruerent percellerentqve ib. p. 99. Nempe hi sunt illi Gothi, sub* qvorum dextra Vandalus saepe iacuit, ſtetitqve ſub pretio Marcomannus. *Conf. scriptor rer. Get. p. mih. 97. et ex eo Goldast. de reg. Boh. lib. 1. cap. 8. p. 66. Interdum enim hos amicos sociosqve, aliqvando hostes habuerunt. Nec Gothi modo, sed etiam Sveones, inprimis X. seculo virtutem suam in Saxonia probarunt, Abb. Stadens. ad A. 988. Abeant ergo scriptores novi, abeant, inqvam, qvi praeter historiae fidem affirmant, hoc primum XVII. sec. eluxisse Svedos, et pervenisse ad fastigium Martiae virtutis.*

* *Adducimus Iornandem de reb. Get. p. 95. 105. et 129. Iosephus Scaliger dispescit Gothos in maiores et minores: Illos primo, hos longo, post intervallo Scandinaviam reliqvisse confirmat. Maiores iterum dividit in Ostrogotthos, qvi Italiam, et VVestrogotthos, qvi Septimaniam Narbonensem, et postea Hispaniam incoluerunt. Can. Isagog. lib. 3. p. mih. 338. Nil desidero in hac divisione, si Gothi prius in Aborigines, seu indigenas, et ab his ortos emissosqve divisi fuissent. Alioqvi*

qvi de Minoribus porro memorat Scaliger, hodie posteritatis ipsorum vestigia cerni in Taurica Chersoneso. Assentitur Busbeqvius, vir ingenio perinde, ac prudentia celebratus, 4. epist. Turc. qvi Getas eo migrasse qvondam, non ex vano suspicatur, et vocabula ibidem nostris convenientia allegat. Non facimus cum Christ. Ad. Ruperto, qvi negat, has veterum Gothorum reliqvias ex Scandinavia venisse in Tauricam Chersonesum, in obs. ad Christ. Besold. Synops. Multo aliud ex Socrate, Procopio et Iornande facillime evincamus.

** *Nec tamen in solidum negabo, antiqvis illis temporibus migrasse Sveones, ut qvorum posteros fuisse Svevos, haud fas sit dubitare. Finitimos coluisse, veteres tabulae signant: propinqvos fuisse, historia demonstrat. Fateor nihilominus, diversis saepe studiis vixisse, nec odiis modo, sed bellis etiam iniuriisqve se invicem lacessivisse. Qvod inter unius originis populos accidere indies videmus, iam accidisse olim ipsis Ostrogotthis et VVestrogotthis, indicia extant. Tandem extinctum Svevorum illud regnum, delatumqve ad Gothos est. V. Isidorus Hispalensis in Chron. Svevorum.*

IX. De Republica compertum habeo, Gothos Sveonesqve Aborigines * pari iure, communiqve imperio et aeqvali libertate coaluisse, et qvanqvam secesserunt ab se invicem saepe, atqve adeo iverunt in partes, ** rediisse tamen in gratiam, et coivisse incitatius rursum, unius nominis sangvinisqve causa. Siqve ut natione, ita animis iuncti erant, famam pariter ac regnum, mutua fide copulatum, victoriis amplificarunt, et munia fortissimorum civium sociorumqve obierunt, iis praecipue artibus, qvarum religione VVODANO *** obligabantur. Ceteri, qvotqvot excitati ad migrandum commoverant se, atqve discesserant in alias terras, nec sub uno capite, nec sub eodem iure fuerunt, **** qvum, sicut dissitas regiones, ita diversa regum imperia sortirentur.

* *Pro certo affirmat Iornandes de reb. Get. p.99. Ostrogotthos, et VVisegotthos unius Imperio subditos fuisse. Vtut autem non Abori-*

 gines

gines intelligat, sed ab his egressos; tamen nil vetat, qvo minus ab iis colligamus, et statuamus convenienti iudicio de illis. Saxo Grammaticus lib. 13. p. 212. edit. Francof. praerogativam eligendi regis tribuit Svedis, et eo privilegium asserit, et maiorem splendorem. Qvae caussa fuit, cur in compositione vocabuli, qvod dissertationi titulum argumentumqve praebet, auspicaremur a Sveonibus, desineremus vero in nomine Gothorum: exposcit enim usus civilis, ut in verborum alioqvi scorsim efferri solitorum contextu initium a praestantiori capiatur. Vt minus recte vulgo dicant Gottho Sveones, qvos Sveogotthones pronunciare debuerunt. Sed porro videamus, an in unius populi corpus Svedi Gothiqve coaluerint. Planissime praef. Histor. cap. 2. Ioh. Magnus scribit: A regnorum initio Gothi et Sveci qvasi in unam Rempublicam coaluerunt, qvemadmodum ipsa natura in una munitissima insula, ne unqvam dissentirent, collocavit. *Idem lib. 7. cap. 1. memorat, Vginum Gothiam adiunxisse Svediae regno. Vnde observandum esse ducimus, Gothiam antiqvissimo tempore Svediae coniunctam, proprie non innexam fuisse, qvum utriusqve populi proceres ius eligendi habuerint, et Sveones saepe recesserint a societate Gothorum, et hi vicissim ab illis, non recessuri, si coaluissent in unius populi corpus, vinculoqve unius civitatis copulati fuissent. Contra, qvam hodie, ubi una eademqve est Sveonum Gothonumqve Respublica, nec coniunctae modo, sed insertae uni civili corpori, eoqve illigatae uni regno gentes intelliguntur, intelliguntur, inqvam, evidentissimo iudicii civilis argumento. Qvanqvam ut olim, ita et nunc Scandinavia contineat Respublicas diversas, si praeter Svediam Gothiamqve comprehendat Gronlandiam, Orcades, Norvvegiam, ut comprehendere arbitratur in Schondia sua Iacobus Zieglerus, scriptor doctus et tersus, idemqve oriundus a Gothis, nec imperitus Gothicarum rerum. Ac de Norvvegia omnes consentiunt, ut Io. Isaacius Pontanus, Phil. Cluverius, Andreas Bureus, et Stiernhielmius in dissertat. de Gothis, pertinere ad Scandinaviae ambitum: Atqvi Norvvegiae regnum, nec nunc, neqve olim innexum Svediae est, tametsi Norvvegorum Danorumqve vetustissimi reges descenderint ex Svedis. Vid. Hermannid. descript. Svec. p. 20.*

** *Non secus, atqve proditum est de Saxonibus, prodiisse ex Danis et Nordmannis, qvam veterum opinionem recenset VVitechindus*

dus

dus Corbeienſis, annal. Sax. I. de Gothis Sveonibusqve diviſis Io. Magnus lib. 5. cap. 1. et 3. et 15. De iis, qvi exiverunt, Iornandes de reb. Get. p. 105. confirmat. A qvorum (*Oſtrogotharum*) *inqvit*, ſocietate iam VVeſegothae deceſſere; qvam dudum inter ſe iuncti habebant. *Propterea p. 129. admonet, ſe tradidiſſe de Oſtro- et VVeſtro Gothis coniunctis, vel, qvod ipſe loqvitur, qvi in uno erant, et de iisdem ut diviſis. Conf. p. 114. 121. 130. 131. et 135. Unde liqvet, Oſtrogotthos Hunnorum Imperio obnoxios fuiſſe, contra, qvam id accepimus de VVeſtrogotthis, qvos Romanorum foederatos allegat Io. Magnus lib. 9. cap. 4. Oſtrogotthis interea Hunnorum auſpicia ſecutis. Conf. lib. 6. cap. 28.*

*** *VVodan meminit Paulus Diaconus in Hiſt. Longobard. lib. 1. p. 189. et 199. Ab aliis, ut ibidem videre eſt, litera augetur, ac ſcribitur Gvvoda. Sed fallit idem, cum Mercurium interpretatur. Rectius Adamus Bremenſis de ſitu Daniae et Septentrional. Regnorum deſcribit per Martem, et armatum, qvod Martis indicium eſt, ſculpi ſolitum affirmat, refertqve inter Sveonum, qvos ſuperſtitio faſcinaverat, Deos. Conf. Iornand. de reb. Get. pag. 86. Add. Lindenbrog. obſervat. ad Paul. Diac. p. 342. Ad Dan. Saxo Sialandicus lib. 6. p. 92. 93. ad Angl. VVilh. Malmesb. lib. 1. p. 9.*

**** *Nempe ſocii erant, non proprie cives, foederati, non innexi vinculo Reipublicae unius. Vid. paulo ante.*

X. Seqvitur, ut, qvanta Sveonum Gothorumqve erga ſuos reges officia fuerint, exponamus. Imperia, ut colligo, venerari potius utriqve, qvam abiecte timere voluerunt, * inſtitutorum, qvae a maioribus accepiſſent, tenaces, et qvantum pro libertate ſoliciti, tantum abhorrentes ab impotenti dominatu. Reges ex familiis, et familiarum, ** et virtutis *** reſpectu eligebantur, qvi non florerent pace magis, qvam bello, qviqve aeqvitatem domi, fortitudinem foris approbarent. Inteſtinus hoſtis magis, qvam externus odio fuit.

* *Inſiti gentibus his mores, non pati imperium herile. Qvod com-*

comprobo ex actis atqve eventis, et tot exemplis olim vindicatae libertatis. Paulo aliter Tacitus de ipsis : Vnus imperitat, inqvit, nullis iam exceptionibus, non precario iure parendi, *de mor. Germ. Multum ab eo discedit Adamus Bremensis de sit. Dan. et sept. reg. et scribit ad hunc modum.* Reges habent (*Sveones denotat*) ex genere antiqvos, qvorum tamen vis pendet in populi sententia, qvod in commune laudaverint omnes, illum confirmare oportet. *Addit vero, nisi eius decretum potius videatur, qvod aliqvando seqvuntur inviti. Non capio, qvomodo pro illo tempore* potius *decretum intelligatur, nisi in qvantum usu iudicioqve praestantius denotatur, qvippe qvod tunc omne decernendi momentum penes populum esset, ut prodidit Adamus. Qvod indicio est, Tacitum in Gallia Belgica commoratum, parum forte exploravisse res Sveonum, et certe nunqvam pervenisse ad veteres Scanos ac cis-Balthianos. Vt parum considerati animi sit, vel sola Taciti auctoritate evincere, Sveones multum abesse ab ingenio Germanico. Vult autem Pacif. a Lapide Not. in Monzamb. p. 85.*

** *Non ex plebe, sed ex proceribus ascitos esse reges, testimonio Adami Bremensis modo allegato confirmamus, qvandoqvidem is Sveonum reges vocat EX GENERE ANTIQVOS, id est, avita nobilitate inclutos, nec heri aut nudius tertius imagines atqve insignia adeptos. Iornandes testatur, Alaricum Westrogothum ex* secunda nobilitate *electum fuisse, p. 109. Prima olim et praestantissima Gothorum nobilitas erat penes Balthos, et Amalos, illi Wisigothis, hi Ostrogotthis accensebantur. Ant. Bonfinius dec. 1. lib. 2. p. 33. Conf. Iornand. de reb. Get. p. 109. et 119.*

*** *Innuit hoc Bonfinius Dec. 1. lib. 3. p. 47. dum tradit, Boremundum censuisse, nonnisi nobilitate familiae et virtute obtineri posse principatum inter Gothos. Erit id documento existimatoribus civilium rerum, sub tempus illud successionem pro maiori parte valuisse, sed renunciandi inaugurandiqve vim penes populum fuisse : praeterea imperii iura non libere, sed sive legibus, sive moribus aestimari oportuisse. Ex qvo factum memini, qvod Sveones aliqvando recederent a societate Gothorum, pertaesi iis regibus subesse, qvi iniurias inferrent. Io. Magnus H. lib. 5. cap. 3. Conf. lib. 7. cap. 1. et alibi. De Gothis mirum*

rum dictu, qvod Aimoinus de gest. Franc. lib. 2. 268. edit. Hanov. refert, ap. Gothos iam olim in consvetudinem vertisse, ut occiderent, si displicerent, reges. Conf. p. 376.

XI. Verum enimvero, ut temporum rerumqve vicissitudines sunt, ita hodiernus regni status multum ex veteri illo mutavit. * Est penes regem imperandi gloria. ** Ordines consilium praebent, ille pacto, *** hi fide obligantur et parendi iure, in qvantum sinunt iura Ordinum, et sacrae regni leges.

* *Hodie longe aliter, qvam olim, praesunt Svedorum Gothorumqve reges. Antiqvitus sive immista successioni electio, sive creandi potestas penes populum erat, nunc mera successio, licet pacto definita, obtinet. Vulgo dicunt vetus Gothiae Svediaeqve regnum partim hereditarium, partim electitium fuisse, nunc mere hereditario iure atqve successionis titulo censeri. Conf. Adolph. Bracbel. hist. nost. temp. ad A. 1629. Olim iura imperii penes populum fuerunt, nec divisim solum, sed etiam potiori parte, autore Adamo Bremense, rerum Septentrionalium peritissimo, contra, qvam nunc reges summae rerum impositi, regia auctoritate pollent, qvatenus reges, imperium gerunt, licet pacto iurisiurandi religione comprehenso obligati. Tum Svedia et Gothia ultimis retro seculis non una Republica, sed una gente continebantur, non magis qvam foederis vinculo copulatae, sed postea redactae in unum civile corpus: ut mittamus plura alia huius discriminis indicia.*

** *Habet Svedia Reges, habet Monarchas non heriles, aut insolenti dominatu graves, sed paternos, sed moderatos, sed regnandi egregio qvodam temperamento decoros. Si ardua regni definienda sunt, si ferendae leges, si belli pacisve negotia tractanda, nec rex invitis Ordinibus, nec Ordines invito rege statuere possunt. Qvae nota est non tam deminutae, qvam temperatae maiestatis, temperatae, inqvam, novissime ex pacto Carolo-Gustaviano A. CIƆ IƆC L. ut sua ordinibus privilegia atqve avitae immunitates conserventur.*

*** *Memorandae hic pactiones qvaedam sanctionesqve Regni, 1. Gustaviana, ad hunc modum appellata a Gustavo I. libertatis Svedicae instauratore, et Sveogotthicae successionis fortunatissimo auctore, cuius extat*

tat qvoqve testamentum ab Ordinibus regni confirmatum, eoqve adposteritatis memoriam referendum, 2. Norcopingense decretum A. 1604. vulgo der Norcopingische *Recess, cuius meminit Iacobus Augustus Thuanus, de propagine Sigismundea, nunqvam propter violatam a Sigismundo fidem in Svediae Regnum evehenda, ad praedictum A. 1604. Atqve hinc velut ex fonte manarunt pacta Stumdorfiensia cum Polonis inita, 3. Placitum Orebrogense,* das Orebröische Recht. *4. Pactum, qvod dicitur, Carolo-Gustavianum, anno huius seculi qvinqvagesimo Holmiae promulgatum: qvibus omnibus et singulis iuri aeqve, ac libertati Svediae provisum sapienter est. De qvo nuper pulchre admonuit Iurisconsultissimus vir, Ericus Mauritius, nunc Senator in Augusto, qvod Spirae Nemetum est, tribunali, et qvaedam de eo inseruit notis Io. Loccenius pag. 24. et 25. ad hist. Sved. Nec forte hic praeter rem memorabo legem, de non abalienandis Regni Svedici provinciis portionibusqve ad Patrimonium regium pertinentibus, conceptam, qvam Latine reddidit Regvaldus Ingelmundus.*

XII. In extremo operis aeqvum est, ut CAROLO XI. iam velut in limine gloriae, accipiendorumqve Regni insignium stanti vota nuncupem. Qvi Svedorum, qvibus patriam debet, amor, Tevtonum, qvibus sangvinem, spes est, praesertim in tanto Europae, rerumqve, qvas optimas ducimus, discrimine. Servet hunc regem Deus, et faustam esse iubeat instantem inaugurationem, praestetqve invictum, et GVSTAVIS CAROLISqve parem, ac dotes, qvibus eminet, maximas, non Svediae modo, sed toti orbi reddat salutares.

) (o) (